

HØJESTRETS DOM

afsagt fredag den 4. september 2026

Sag BS-37257/2025-HJR
(1. afdeling)

Nykredit Bank A/S (tidligere Spar Nord Bank A/S)
(advokat Stine Andersen)

mod

Skatte- og Vækstministeriet
(advokat Sune Riisgaard)

I tidligere instans er afsagt dom af Vestre Landsrets 5. afdeling den 30. juni 2025 (BS-23734/2022-VLR).

I pådømmelsen har deltaget fem dommere: Lars Hjortnæs, Kurt Rasmussen, Lars Apostoli, Kristian Korfits Nielsen og Julie Arnth Jørgensen.

Påstande

Appellanten, Nykredit Bank A/S, har nedlagt påstand om frifindelse, subsidiært at sagen hjemvises til Skattestyrelsen.

Nykredit Bank har endvidere nedlagt påstand om, at indstævnte, Skatte- og Vækstministeriet, skal betale 354.500 kr. med procesrente fra betalingstidspunktet. Påstanden angår tilbagebetaling af de sagsomkostninger, som banken ved landsrettens dom blev pålagt at betale til Skatte- og Vækstministeriet.

Skatte- og Vækstministeriet har nedlagt påstand om stadfæstelse.

Skatte- og Vækstministeriet har over for Nykredit Banks påstand om tilbagebetaling af sagsomkostninger nedlagt påstand om frifindelse.

Supplerende sagsfremstilling

Der er for Højesteret fremlagt en række supplerende oplysninger, herunder bl.a. om DLR Kredit A/S' leverancemodell, realkreditmarkedet, DLR Kredits aktietilbagekøbsprogram samt Landsskatterettens afgørelse om den skattemæssige behandling af et af de sælgende pengeinstitutters præmiebetalinger. Der er endvidere fremlagt bl.a. flere af Spar Nord Banks årsrapporter.

Anbringender

Nykredit Bank A/S har anført navnlig, at Spar Nord Banks erhvervelser af aktier i DLR Kredit i oktober 2014 skete i anlægsøjemed og derfor ikke er omfattet af aktieavancebeskatningslovens § 17. Bestemmelsen angår handelsnæring, og det afgørende er, om de konkrete aktier er erhvervet med det væsentligste formål at opnå fortjeneste ved videresalg som led i en erhvervsmæssig virksomhed med køb og salg af aktier, jf. UfR 1998.1507 H. For pengeinstitutter gælder der efter praksis en næringsformodning, når instituttet i almindelighed udøver næring med aktier mv. Formodningen ændrer imidlertid ikke det materielle kriterium om, at den pågældende aktie skal indgå i denne næringsvirksomhed. Aktier kan derfor falde uden for næringsvirksomheden, selv om den skattepligtige i almindelighed driver handelsnæring med aktier.

DLR Kredit er et fællesejet sektorselskab for lokale og regionale låneformidlende pengeinstitutter, og Spar Nord Banks ejerskab indgik som led i bankens løbende realkreditformidling og samlede DLR-samarbejde. Aktierne blev erhvervet i oktober 2014 som led i et varigt driftsmæssigt og strategisk medejerskab af en virksomhed, der understøttede bankens forretning, og havde allerede derfor anlægskarakter.

Aktierne var under alle omstændigheder anlægsaktier efter de konkrete veldokumenterede omstændigheder. Spar Nord Banks deltagelse i sektoraftalen i oktober 2014 var begrundet i hensynet til DLR Kredits distributionskraft og de solvenspressede aktionærs fortsatte låneformidling, som Spar Nord Bank som aktionær og låneformidler havde en direkte interesse i. Aktieerhvervelsen tjente også et selvstændigt strategisk hensyn til ejerbalancen i DLR Kredit...

En eventuel næringshensigt på erhvervestidspunktet var under alle omstændigheder opgivet senest ved modregningserklæringen af 25. november 2016, hvor de omtvistede aktier blev knyttet til bankens fremtidige ordinære DLR-aktieposition.

De DLR-aktier, der blev erhvervet fra X A/S i juni 2014, blev erhvervet som led i en samlet strategisk transaktion vedrørende overtagelsen af X A/S' filial i Aktierne blev derfor ikke erhvervet som et selvstændigt næringsaktiv med fortjeneste ved videresalg som formål.

For så vidt angår den skattemæssige behandling af optionspræmierne gøres det gældende, at de udstedte køberetter er omfattet af kursgevinstlovens § 30, stk. 6, og derfor ikke skal beskattes efter kursgevinstlovens regler om finansielle kontrakter. Køberetterne skal i stedet behandles efter de regler, der gælder for det underliggende aktiv, dvs. DLR-aktierne. Hvis DLR-aktierne kvalificeres som anlægsaktier, skal optionspræmierne derfor ikke beskattes som løbende skattepligtig indkomst i de omhandlede indkomstår.

Dette gælder også for køberetter, der ikke blev udnyttet i de pågældende indkomstår. Lovgiver har udtrykkeligt bestemt, at leveringskontrakter omfattet af kursgevinstlovens § 30 forbliver undtaget fra kursgevinstlovens regler om finansielle kontrakter, selv om de udløber uudnyttet. Der er derfor ikke grundlag for at løsrive optionspræmierne fra den skattemæssige behandling af de underliggende DLR-aktier og beskatte dem særskilt efter statsskattelovens § 4.

De udstedte køberetter skal ikke skattemæssigt opdeles i fem selvstændige et-årige optioner. Aftalegrundlaget angår femårige køberetter med årlige udnyttelsesvinduer. Der er ikke grundlag for at tilsidesætte aftalernes ordlyd og realitet ved en skattemæssig konstruktion, hvor én femårig køberet omkvalificeres til fem årlige køberetter.

Hvis Højesteret måtte finde, at præmierne ikke skal behandles efter reglerne for de underliggende DLR-aktier, er præmierne skattefri efter statsskattelovens § 5, litra a, da der ikke foreligger næring eller spekulation.

Skatte- og Vækstministeriet har anført navnlig, at der gælder en lovbestemt formodning for, at bankens erhvervelse af aktier i DLR Kredit i 2014 er sket som led i næring. Næringsformodningen kan kun afkræftes, hvis banken på baggrund af objektive momenter kan påvise, at aktierne klart blev erhvervet med anlægshensigt og ikke med henblik på videresalg med fortjeneste. Foreligger muligheden for fortjeneste ved salg som blot ét af flere motiver for erhvervelsen, er formodningen ikke afkræftet. Det fremgår af forarbejderne til aktieavancebeskatningslovens § 17 og retspraksis, at der stilles betydelige krav til beviset for, at aktierne ikke er erhvervet med næringshensigt.

Banken har heller ikke for Højesteret løftet denne bevisbyrde. Tværtimod understøtter de dokumenter, der belyser bankens beslutningsproces, at erhvervelsen i oktober 2014 primært var båret af hensynet til at opnå et forventet afkast.

Aktiekøbene i oktober 2014 fandt sted som del af en proces, hvor et antal pengeinstitutter købte aktier i DLR Kredit fra andre, solvenstruede pengeinstitutter. For at skabe interesse for at købe for de pengeinstitutter, der ikke var solvenstruede, blev der tilbudt en attraktiv aktieinvestering med et forventet afkast på

ca. ... % p.a. bestående af en forventet kursstigning på ... % og en årlig optionspræmie på ... %.

Modellen var sammensat med henblik på et midlertidigt ejerskab for de købende pengeinstitutter, hvilket bl.a. kommer til udtryk ved, at de sælgende pengeinstitutter blev tildelt en tilbagekøboption (call-option), hvortil kommer, at der tillige blev aftalt en forkøbsret for DLR Kredit.

For aktierne erhvervet fra X A/S i juni 2014 er næringsformodningen heller ikke afkræftet. Det er ikke godtgjort, at bankens køb af en filial i ... var betinget af, at banken samtidigt erhvervede aktier i DLR Kredit.

DLR Kredits bestyrelse gav forhåndstilsagn om, at aktierne kunne tilbagesælges til X A/S til den på tilbagesalgstidspunktet gældende kurs.

Aktiekøbene i juni og oktober 2014 er foretaget uden for den ordinære omfordeling og afspejler dermed ikke bankens omsætning med DLR Kredits produkter.

Hvad angår optionspræmierne skal den modtagne årlige præmie i 2014-2016 for call-optionen beskattes i det indkomstår, hvor der erhverves ret hertil, jf. statsskattelovens § 4. For indkomståret 2017 skal den del af præmien, der forholdsmæssigt svarer til de aktier, der i 2018 tilbagekøbes via call-optionen, i stedet henføres til afståelsessummen og beskattes med de underliggende aktier efter aktieavancebeskatningslovens § 17, jf. kursgevinstlovens § 30, stk. 6.

Hvis call-optionen ikke udnyttes, er der ikke sket en afståelse, det er ikke muligt at opgøre gevinst eller tab på aktierne, og optionspræmien kan derfor ikke beskattes med de underliggende aktier efter aktieavancebeskatningsloven. Beskatning falder dermed tilbage på statsskattelovens § 4, hvilket også er i overensstemmelse med kursgevinstlovens § 30, stk. 6, hvorefter aftaler om køb og salg af aktier behandles efter skattelovgivningens almindelige regler.

Optionerne skal skatteretligt behandles som fem adskilte etårige optioner, idet der til hver købsperiode fastsættes en ny dagsværdi, retten til at tilbagekøbe aktierne bortfalder, hvis det enkelte udnyttelsesvindue passerer uudnyttet, og en ny ret herefter opstår for det følgende år. Banken erhverver dermed endelig ret til præmien år for år, og aftalegrundlaget indeholder ingen bestemmelser, hvorefter udnyttelse i ét år får indflydelse på allerede betalte præmier for forudgående år.

Der er ikke grundlag for at anse præmien for skattefri efter statsskattelovens § 5, litra a, idet banken som næringsdrivende med handel med aktier er skattepligtig af præmien som en selvstændig erhvervsmæssig indtægt.

Højesterets begrundelse og resultat

Sagens baggrund og problemstillinger

DLR Kredit A/S er et realkreditinstitut, der finansierer erhvervs- og landbrugs-ejendomme. Låneformidlingen sker gennem selskabets aktionærer, der er pengeinstitutter. Det enkelte pengeinstituts aktieandel afspejler som udgangspunkt instituttets andel af lån formidlet gennem DLR Kredit. Der sker en årlig omfordeling af aktier blandt aktionærerne, så aktieandelen afspejler låneformidlingen. Den finansielle lovgivning indebærer, at en aktiepost i DLR Kredit udgør en kapitalbelastning (solvensbelastning) i det enkelte pengeinstituts kapitalgrundlag.

I 2014 havde en række af DLR Kredits aktionærer solvensproblemer, og de overdrog ekstraordinært aktier i DLR Kredit til en række andre aktionærer (pengeinstitutter). Spar Nord Bank A/S (nu Nykredit Bank A/S), der var aktionær i DLR Kredit, købte i juni og oktober 2014 aktier i selskabet fra disse aktionærer. Som en del af aktieoverdragelsesaftalerne i oktober 2014 fik de sælgende pengeinstitutter en ret til at tilbagekøbe aktierne ("call-option"), der udløb efter 5 år. Sælgerne skulle årligt betale en optionspræmie på ... % af salgsprisen for de aktier, som ikke var tilbagekøbt under call-optionen.

Sagen angår, om bankens i 2014 og 2017 ekstraordinært erhvervede aktier i DLR Kredit skattemæssigt skal behandles som næringsaktier efter aktieavancebeskatningslovens § 17 eller som anlægsaktier, sådan som det er tilfældet for aktier erhvervet som led i den årlige ordinære omfordeling. Sagen angår endvidere den skattemæssige behandling af de årlige optionspræmiebetalinger, som banken modtog i 2014-2017.

Aktieerhvervelserne

Aktieavancebeskatningslovens § 17, stk. 1

Det fremgår af aktieavancebeskatningslovens § 17, stk. 1, at hvis den skattepligtige udøver næring ved køb og salg af aktier, medregnes gevinst og tab ved afståelse af aktier, der er erhvervet som led i denne næringsvej, ved opgørelsen af den skattepligtige indkomst.

Der er således to betingelser for, at en aktie kan betragtes som en næringsaktie, nemlig at den skattepligtige driver næring med handel med aktier, og at den pågældende aktie er erhvervet som led i denne næringsvirksomhed.

Det fremgår af forarbejderne til bestemmelsen bl.a. (Folketingstidende 2005-06, tillæg A, lovforslag nr. L 78, s. 2233), at handelsnæring foreligger, når den skattepligtige har det som erhverv at drive handel med aktier og lignende værdipapirer. Dette gælder både, når der er tale om et hovederhverv, og når der er tale

om et bierhverv. Handelsnæringsbegrebet omfatter i første række personer eller selskaber, der driver bank- eller vekselerervirksomhed.

Det fremgår endvidere af forarbejderne (Folketingstidende 2005-06, tillæg A, lovforslag nr. L 78, s. 2234), at når den skattepligtige driver næring med handel med aktier mv., er der formodning for, at alle den skattepligtiges aktier er næringsaktier. I visse tilfælde kan aktier dog falde uden for næringsvirksomheden. Det er den skattepligtige, der skal føre bevis for, at dette er tilfældet. For det første falder aktier, der må betragtes som anlægsaktiver for den pågældende skattepligtige, uden for næringsbeholdningen. F.eks. vil en banks aktier i et datterselskab, som er erhvervet med henblik på permanent drift af en virksomhed, der er supplement til den almindelige bankvirksomhed, falde uden for bankens beholdning af næringsaktier. Ved afgørelsen af, om et aktiv må anses for erhvervet med et anlægsformål, lægges der vægt på objektive momenter, som kan underbygge, at aktierne er erhvervet med et særskilt erhvervsmæssigt formål for øje. For det andet kan aktier kun anses for næringsaktier, hvis de er erhvervet med videresalg for øje og med henblik på at opnå gevinst ved et sådant videresalg. Aktierne vil derfor ikke være omfattet af beholdningen af næringsaktier, hvis det ved erhvervelsen står klart, at aktierne ikke vil kunne videresælges med gevinst, og at motivet for anskaffelsen er et andet end at opnå gevinst ved videresalg. Det afgørende er formålet med erhvervelsen. Ved fastlæggelse af dette formål lægges der i udstrakt grad vægt på objektive momenter.

Det fremgår endvidere af forarbejderne, at aktier i visse tilfælde kan anses for overgået til anlægsformuen, når den oprindelige videresalgshensigt må anses for opgivet. Afgørelsen herom skal bygge på en vurdering af objektive momenter, og der gælder strenge krav til beviset. At en portion aktier har været i den skattepligtiges besiddelse i en længere periode, er efter forarbejderne ikke i sig selv ensbetydende med, at aktierne er overgået til anlægsformuen.

Højesteret finder, at det følger af § 17, stk. 1, og forarbejderne hertil, at et pengeinstitut skal anses for at drive handelsnæring med aktier mv. i bestemmelsens forstand, uanset handlens omfang og uanset hvordan handlen bliver gennemført af pengeinstituttet. Alle aktier, som pengeinstituttet erhverver, er formodningsvis næringsaktier. For at afkræfte næringsformodningen skal pengeinstituttet føre et meget sikkert bevis for, at erhvervelsen alene skete i anlægsøjemed og ikke tillige med videresalg for øje og med henblik på at opnå gevinst ved et sådant videresalg, jf. herved også Højesterets dom af 10. september 2001 (UfR 2001.2481). Hvis pengeinstituttet har erhvervet aktier med andre formål ud over at opnå gevinst ved videresalg, er det således ikke afgørende, hvad der var det væsentligste formål på erhvervelsestidspunktet.

Højesteret finder endvidere, at § 17, stk. 1, og forarbejderne hertil indebærer, at pengeinstituttet skal føre et meget sikkert bevis for, at en oprindelig videre-salgshensigt er opgivet, således at aktierne må anses for at være overgået til anlægsformuen. Det forhold, at en portion aktier har været i pengeinstituttets besiddelse i en længere periode, er ikke i sig selv tilstrækkeligt bevis herfor.

Aktiekøbene i juni og oktober 2014

I juni og oktober 2014 købte Spar Nord Bank (nu Nykredit Bank) som nævnt aktier i DLR Kredit fra de solvenspressede pengeinstitutaktionærer. Spørgsmålet er, om banken har ført det meget sikre bevis, der er nødvendigt for at afkræfte formodningen for, at der er tale om næringsaktier.

For så vidt angår aktiekøbene i oktober 2014 bemærker Højesteret:

Efter de foreliggende oplysninger lægger Højesteret til grund, at formålet med aktieoverdragelserne først og fremmest var at styrke DLR Kredits distributions- og konkurrencekraft ved at lette solvensbelastningen hos pengeinstitutter, der havde et særligt behov herfor, og samtidig give de pengeinstitutter, der ønskede at erhverve flere aktier i DLR Kredit, mulighed for at foretage en attraktiv investering.

De overdragne aktier blev holdt uden for den årlige ordinære omfordeling af aktier efter andel af formidlede lån gennem DLR Kredit, og overdragelserne var tilrettelagt med henblik på et midlertidigt ejerskab. De sælgende pengeinstitutter fik således en call-option, hvorefter de hvert år i en femårig periode havde ret til helt eller delvist at tilbagekøbe aktierne til dagsværdi, og de betalte en årlig præmie på ... % af den oprindelige salgspris for de aktier, som ikke var tilbagekøbt under call-optionen. Efter femårsperioden havde sælgerne forkøbsret, og der var også givet DLR Kredit en forkøbsret til aktierne.

Efter de foreliggende oplysninger lægger Højesteret endvidere til grund, at bankens hensigt med aktieerhvervelsen var at støtte DLR Kredit ved at genetablere den vigende låneformidling fra de solvenspressede aktionærer samt at sikre en bred sammensætning af aktionærkredsen frem for at lade en eller kun få aktionærer erhverve aktierne i DLR Kredit. Banken lagde imidlertid også vægt på, at aktieinvesteringen måtte forventes at generere et afkast i form af den årlige betaling fra sælgerne på ... % af værdien af de erhvervede aktier og en gevinst ved videresalg i form af den forventede værdistigning på aktierne.

På den anførte baggrund og efter bevisførelsen i øvrigt finder Højesteret, at Nykredit Bank ikke har afkræftet næringsformodningen, idet banken ikke har ført det fornødne meget sikre bevis for, at aktieerhvervelserne i oktober 2014 alene skete i anlægsøjemed og ikke tillige med videresalg for øje og med henblik på at opnå gevinst ved et sådant videresalg.

For så vidt angår aktiekøbet i juni 2014 bemærker Højesteret:

Efter de foreliggende oplysninger lægger Højesteret til grund, at X A/S i juni 2014 som led i bankens kapitalmæssige genopretningsplan solgte aktier i DLR Kredit til Spar Nord Bank. Ifølge aktieoverdragelsesaftalen skulle aktierne ikke indgå i den årlige ordinære omfordeling af aktier efter andel af formidlede lån, og X A/S havde opnået forhåndstilsagn fra DLR Kredits bestyrelse om, at banken kunne tilbagekøbe aktierne til dagskurs på tilbagekøbstidspunktet fra Spar Nord Bank. Det må således lægges til grund, at det var hensigten, at aktieoverdragelsen var midlertidig.

På den anførte baggrund og efter bevisførelsen i øvrigt finder Højesteret, at Nykredit Bank ikke har afkræftet næringsformodningen, idet banken ikke har ført det fornødne meget sikre bevis for, at aktieerhvervelsen i juni 2014 alene skete i anlægsøjemed og ikke tillige med videresalg for øje og med henblik på at opnå gevinst ved et sådant videresalg.

Højesteret finder, at banken ikke alene med henvisning til erklæringen af 25. november 2016 om indregning af aktierne købt i 2014 ved fremtidige ordinære omfordelinger har ført det fornødne meget sikre bevis for, at den oprindelige næringshensigt herved blev opgivet, således at aktierne herefter skal anses for overgået til anlægsformuen. Erklæringen ville først få virkning, hvis der efter bankens andel af formidlede lån opstod en køberet for banken ved fremtidige omfordelinger, og hvis banken i øvrigt fortsat var i besiddelse af aktierne købt i 2014.

Højesteret tiltræder herefter, at de omhandlede aktier skal anses som næringsaktier, jf. aktieavancebeskatningslovens § 17, stk. 1.

Optionspræmiebetalingerne

Som nævnt fik de sælgende pengeinstitutter som led i aktieoverdragelsesaftalerne i oktober 2014 en call-option. Sælgerne skulle årligt betale en optionspræmie på ... % af den oprindelige salgspris for de aktier, som ikke var tilbagekøbt under call-optionen. Spørgsmålet er, hvordan de årlige optionspræmier skal behandles skattemæssigt.

Parterne er enige om, at optionsaftalen ikke skal beskattes efter kursgevinstloven, jf. kursgevinstlovens § 29, jf. § 30, stk. 1, nr. 5, og stk. 3.

Det fremgår af kursgevinstlovens § 30, stk. 6, at kontrakter, der efter bestemmelsens stk. 1-5, ikke omfattes af § 29, behandles efter skattelovgivningens almindelige regler.

Efter forarbejderne til § 30, stk. 6 (Folketingstidende 1996-97, tillæg A, lovforslag nr. L 194, s. 4059), sker beskatning af gevinst og tab på en kontrakt, der ikke beskattes efter kursgevinstloven, først og fremmest efter de regler, der gælder for det underliggende aktiv, og derudover efter statsskattelovens § 4. Højesteret finder, at dette indebærer, at gevinst og tab på en aktieoption skal beskattes efter aktieavancebeskatningslovens regler, såfremt der sker udnyttelse af optionen og dermed afståelse af aktier, og efter statsskattelovens § 4, såfremt der ikke sker udnyttelse af optionen.

Højesteret finder, at den konkrete optionsaftale gav de sælgende pengeinstitutter fem enkeltstående call-optioner og derfor skattemæssigt skal behandles i overensstemmelse hermed. Ifølge aftalen kunne sælgerne således en gang om året i en periode på 14 dage, efter at DLR Kredit havde offentliggjort halvårsregnskab i 2015, 2016, 2017, 2018 og 2019, helt eller delvist tilbagekøbe aktierne. Sælgerne skulle som nævnt årligt betale en optionspræmie på ... % af den oprindelige salgspris for de aktier, som ikke var tilbagekøbt via call-optionen. Optionspræmien blev betalt første gang i 2014, og efter udløbet af en udnyttelsesmulighed blev der betalt optionspræmie for de aktier, som ikke var tilbagekøbt via optionen. Der blev ikke foretaget regulering af tidligere betalte optionspræmier ved en efterfølgende hel eller delvis udnyttelse af optionen.

På denne baggrund finder Højesteret, at præmiebetalingerne for de optioner, der ikke blev udnyttet, og hvor der således ikke var et underliggende afstået aktiv at beskatte optionspræmien sammen med, skal beskattes efter statsskattelovens § 4. Højesteret finder endvidere, at optionspræmien for de optioner, der blev udnyttet, skal beskattes sammen med det underliggende aktiv, dvs. efter aktieavancebeskatningslovens regler, således at optionspræmien eller en forholdsmæssig andel heraf henføres til afståelsessummen for aktierne.

Konklusion

Højesteret stadfæster landsrettens dom.

Der er herefter ikke anledning til at tage stilling til påstanden om tilbagebetaling af sagsomkostninger for landsretten.

I sagsomkostninger for Højesteret skal Nykredit Bank betale 500.000 kr. til Skatte- og Vækstministeriet. Ved fastsættelse af sagsomkostningerne har Højesteret ud over sagens værdi lagt vægt på sagens karakter, det opnåede resultat og advokatarbejdets omfang.

THI KENDES FOR RET:

Landsrettens dom stadfæstes.

I sagsomkostninger for Højesteret skal Nykredit Bank A/S betale 500.000 kr. til Skatte- og Vækstministeriet.

Det idømte sagsomkostningsbeløb skal betales inden 14 dage efter denne højesteretsdoms afsigelse og forrentes efter rentelovens § 8 a.